

Centrale forskningsspørgsmål omkring udviklingen af bæredygtigt boligliv

Oplæg fra Center for Boligforsknings arbejdsgruppe

Kirsten Gram-Hanssen,
Statens Byggeforskningsinstitut

Baggrunden

- En bevilling fra Realdania i regi af Center for boligforskning
- Afdække forskningsproblemstillinger omkring bæredygtige boliger og boligliv
- Rapport til Realdania ultimo 2012

Processen

- Skrive-gruppe nedsat:
  - Toke Haunstrup Christensen
  - Kirsten Gram-Hanssen
  - Jesper Ole Jensen
  - Claus Bech-Danielsen
- Inddrage andre relevante forskere og aktører i dialog gennem arbejds møder
- Skriveproces og arbejds møder igangsæt
- Feedback fra boligforsker seminaret
- Feedback fra alle involverede senere!

Bæredygtighed: Brundtland kommissionen

Et globalt perspektiv om lige muligheder for alle nulevende og kommende generationer:

- Økonomisk
  - Socialt
  - Miljømæssigt
-
- I dansk sammenhæng med vægten på det miljømæssige.

Boligen som ramme om det bæredygtige boligliv.

- Boligens nuværende rolle som ramme om forbrug
- Boligen som ramme for et fremtidigt bæredygtigt forbrug
- Forbrug af: materialer, vand, fødevarer, energi og areal

Fokus på parcelhuset og dets omgivelser

- Fordi der er flest af dem
- Fordi de fleste af os bor i dem
- Fordi de har de største forbrug
- Fordi det er dem vi har forsket mindst i

Praksisser fremfor teknologier

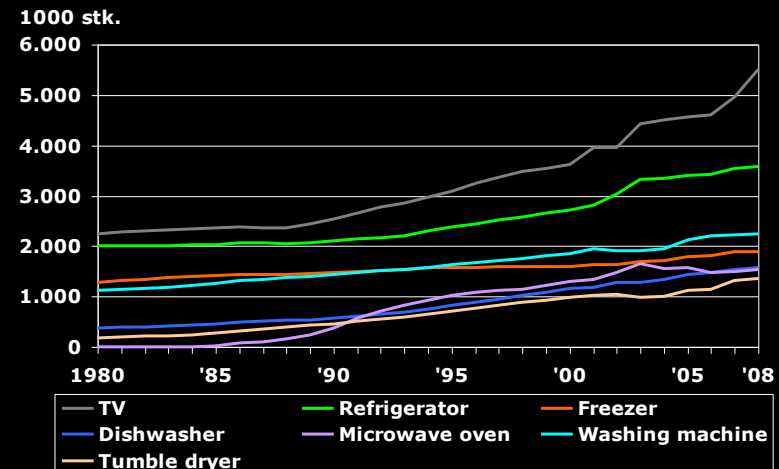
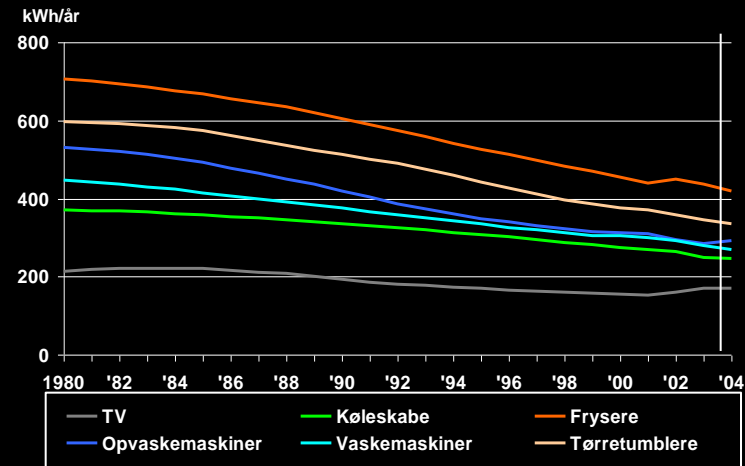
Bæredygtige boliger handler ikke primært om teknologiske løsninger, men om bæredygtig praksis og hvordan de fysiske/tekniske løsninger understøtter denne

Effektive teknologier og øget forbrug

Boliger og apparater bliver stadig mere energi effektive men forbruget falder ikke...

....fordi brugerne samtidigt ændrer praksis mod et stigende forbrug

Baggrundsforståelse - idegrundlag

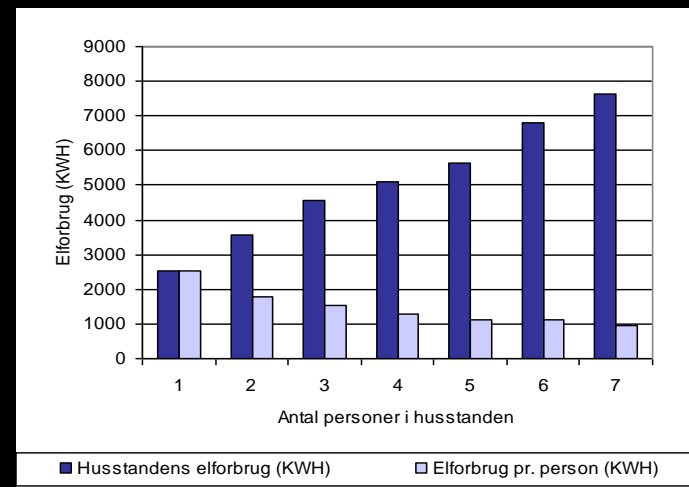
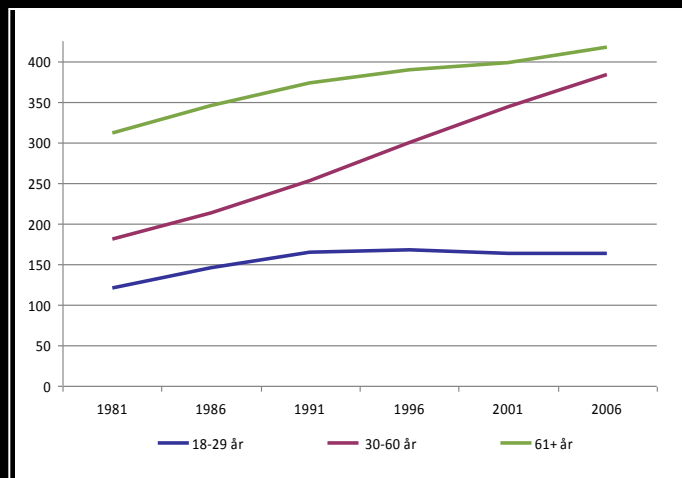
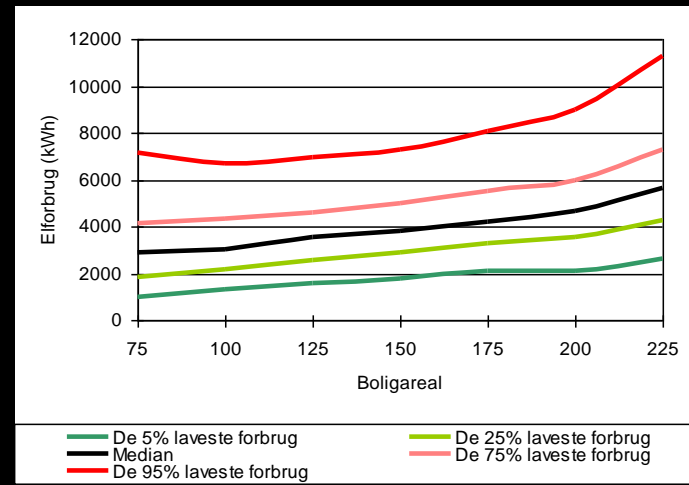

Bosætning, demografi og bæredygtighed

Demografiske transitioner

- Flere ældre
- Flere der bor alene
- Større boligarealer
- Fra land til by

Har betydning for forbruget

Hvad er bæredygtig hverdagspraksis?

**Know-how og
vaner**

**Teknologi og
infrastruktur**

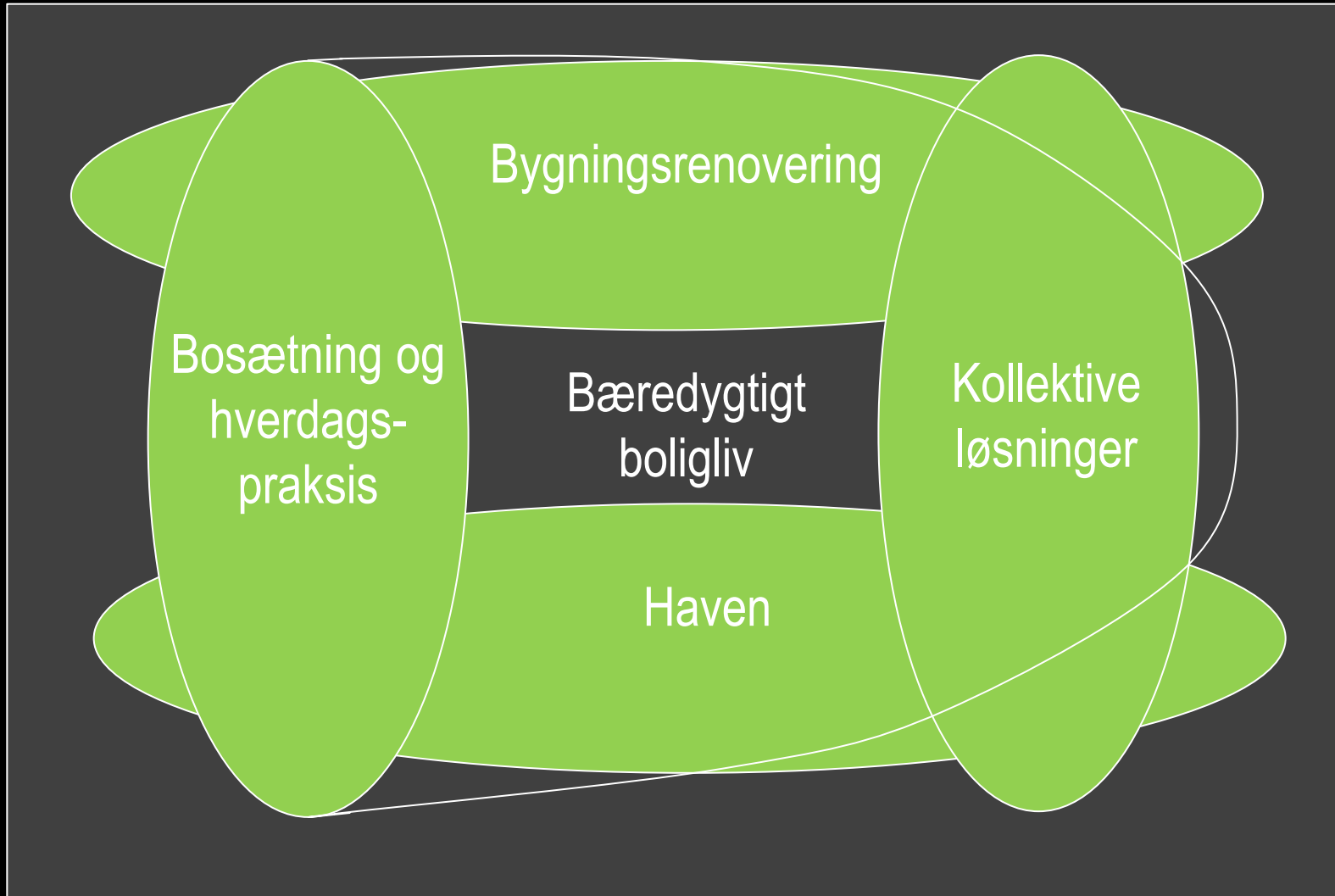

**Komfort-
praksis**

**Engagement /
teleoaffektive
strukturer**

**Viden og
regler**

Baggrundsforståelse - idegrundlag

Temaer og arbejdsgrupper

- Haven som biotop og lokal ressource, 10/9
  - Dan Gabriel Jensen, Haveselskabet
  - Helle Ravn, have-etnolog
  - Bella Marckman, have-sociolog
    - Marina Bergen Jensen (KU Life) + Thomas Mølgaard (Havedyrkerne)
- Bygningsrenovering, 24/9
  - Susanne Kuehn (Rockwool)
  - Susanne Højholt (Saint-Gobain ISOVER A/S)
  - Ulrik S. Madsen (Arkitektskolen)
  - Jørgen Søndermark (RealdaniaByg)
  - Jonas Møller
- På tværs af matriklen – kollektive løsninger, ?
  - Mette Mechlenborg,
  - Carsten Pietras, Rambøll
  - Birgitte Hoffmann (AAU)
  - Jesper Holm (RUC)
  - Susanne Balslev (DTU)
  - ProjectZero; Middelfart?

Haven som biotop og lokal ressource

- Lokal produktion af fødevarer
- Genbrug af regnvand
- Lokal nedsivning
- Øget biodiversitet
- Tøjtørring

Forskningsspørgsmål

- Hvor meget?
- Hvorfor?

Bygningsrenovering

Boligers energiforbrug: det største potentiale

- Ombygninger og udvidelser, bad og køkken
- Hvad motiverer?
- Ind tænke praksis
- Gør-det-selv
- ESCO-light
- Kommuner og lokale håndværkere

På tværs af matriklen – kollektive løsninger

- Privathed vs. Fælleskab
- Fælleskab kan motivere
- Nogle ting gøres bedst i fælleskab
- Billigere og nemmere når man er flere
- Virtuelt fælleskab
- Fælles er ikke nødvendigvis mere bæredygtigt

Spørgsmål til debat

- Er det rigtigt at fokusere på parcelhuset?
- Er det de rigtige temaer vi har valgt ud?
- Skal bosætning og hverdagspraksis have sin egen gruppe eller som nu indgå i de andre?
- Input, spørgsmål og kommentarer til hver af de tre til fire grupper